

EDUNVALVONTAKATSAUS

Lokakuu 2020

Sisällys

Yleiskatsaus edunvalvontaan	3
Hankekohtainen tiivistelmä.....	4
Bioenergia ry:n tavoitteet.....	10
Bioenergia ry:n missio ja visio	10
Strategia 2019 ja edunvalvonta	10
Kärkihankkeet	11
Energiaverouudistus (Laurikka)	12
Laaja-alainen turvealan työryhmä (Salo)	13
Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson)	14
Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson).....	15
Tärkeät hankkeet	16
EU: Ilmastolaki ja 2030-ilmastotavoite (Laurikka)	17
EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty).....	19
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty).....	21
EU: Biodiversiteettistrategia (Laurikka)	23
Kestävyysskriteereiden toimeenpano (Tuohiniitty)	25
Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitukset (Salo)	27
Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalten keruun edunvalvonta (Salo)	29
Hiilensidonta ja sidontateknologiat (Salo).....	31
Luonnonsuojelulain uudistus ja soiden luonnontilaisuusluokitus (Salo)	33
Seurattavat hankkeet.....	35
YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka)	36
EU: Bioenergian TKI-rahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (Laurikka)	37
Energiatuki (Tuohiniitty)	38
Maakuntakaavoitus (Salo).....	40

Yleiskatsaus edunvalvontaan

EU komissio [esitteli 17.9. ehdotuksen](#) kiristää **EU:n päästövähennystavoite** nykyisestä 40 % (vuoden 1990 tasolta) vuoteen 2030 mennessä 55 %:iin. Bery järjesti yhdessä WEC Finlandin kanssa 12.10. webinaarin EU:n 2030 ilmastotavoitteesta ja omille jäsenille webinaarin 12.9. Euroopan parlamentti päätyi [omassa kannanotossaan](#) EU:n ilmastolakiin 8.10. tukemaan 60 % päästövähennystä 2030 mennessä. Eurooppa-neuvosto [totesi 16.10.](#) tukevansa EU:n päästövähennystavoitteen päivittämistä, mutta tekevänsä päätökset seuraavassa kokouksessaan 10.-11.12.2020. Ympäristöneuvosto [pääsi 23.10. osittaiseen sopuun \(pl. päästötavoite, ks. yllä\) EU:n ilmastolaista.](#)

Ympäristöneuvosto sai muodostettua kannan **EU:n biodiversiteettistrategiaan** 23.10. Kannassa ei nostettu energiaan liittyviä viittauksia lainkaan esiin. Neuvoston kannassa on muilta osin komission ehdotusta paremmin huomioitu mm. nykyiset toimet ja jäsenmaiden olosuhteet. Parlamentin puolella käsittely on edennyt hitaammin. Muut asiat ovat ajaneet edelle ja valiokuntien välillä on ollut keskustelua siitä, kenen vastuulla asian käsittely on. Biodiversiteettistrategiaa ei vielä edes näy valiokuntien työlliställä.

Kestävän rahoituksen TEG-asiantuntijaryhmä julkaisi **taksonomiaraporttinsa** 9.3. Lopulliseen versioon saatiin bioenergiaa koskevia parannuksia, mutta haasteita on edelleen. Delegoidun asetuksen luonnosta odotetaan konsultaatioon marraskuun alkupuolella. Komissio nimesi kestävän rahoituksen foorumin jäsenet lokakuun alussa. Foorumiin valittiin vähän metsä- ja energia-alan edustajia. Taksonomia tullee käyttöön 2021 lopulla ilmastomuutuskriteerien osalta ja muiden osalta 2022 lopulla.

Kotimaassa [ilmasto- ja energiastrategian](#) valmistelu käynnistyi [sidosryhmätilaisuudella 25.9.](#) Hallituksen puoliväliriihessä tehdään poliittisia linjauksia ja sisällön tulee olla valmis kesään mennessä. Strategia toimitetaan selontekona eduskuntaan syksyllä 2021.

Energiaverouudistus: Budjettiriihessä 14.-15.9. päätettiin lämmityspolttoaineiden verotuksen korotuksesta yhteensä 105 miljoonalla eurolla vuoden 2021 alusta. Turpeen vero nousee 3,0 €/MWh:sta 5,7 €/MWh:iin. Lisäksi talven aikana kehitetään turpeen verotuksen lattiahintamekanismi mm. Ilmastopaneelin ja tutkimuslaitosten toimesta. Bery julkaisi tuoreeltaan päätöksestä [tiedotteen](#). Budjettiriihen päätöksiä pohjustanut virkamiestyöryhmä julkaisi [raporttinsa](#) kokonaisuudessaan 15.9. Ryhmä esitti myös arvioita energiaverotuksen nykytilasta ja kehittämis ehdotuksia budjettiriihen jälkeen alkavan toisen vaiheen pohjaksi. Toisessa vaiheessa tullaan tarkastelemaan energiaverotusta 10-15 vuoden ajanjaksolla. [VM totesi 15.9.](#), että 2020-luvulla ei ole näköpiirissä ”merkittävää verotuottojen pienenemistä”.

Laajapohjainen turvealan työryhmä on kokoontunut nyt yhteensä kuusi kertaa, viimeksi 7.9., 22.9. ja 22.10. jatkaen eri tahojen kuulemisia (tähän saakka yhteensä 19 eri tahoa / organisaatiota), Elokuun kokous 21.8. käsiteli ryhmän työn pohjaksi tilattua AFRYn raporttia [”Selvitys turpeen energiakäytön kehityksestä Suomessa”](#), josta BERY laati [tiedotteen](#) 27.8. Työskentely on edennyt asettamispäätöksen mukaisesti, ja seuraavat kokoontumiset ovat 19.11. ja joulukuun alussa. Näissä kuullaan edelleen uusia sidosryhmiä. Ryhmän toimikausi päättyy 31.3.2021. Turvevaliokunta eri työryhmineen sekä muut työryhmässä elinkeinoelämää edustavat pitävät yhteyttä kokousten välillä ja taustoittavat aina tarvittaessa.

Hankekohtainen tiivistelmä

KÄRKIHANKKEET

Energiaverotus (Laurikka):

- Budjettiriihessä 14.-15.9. päätettiin lämmityspolttoaineiden verotuksen korotuksesta yhteensä 105 miljoonalla eurolla vuoden 2021 alusta. Turpeen vero nousee 3,0 €/MWh:sta 5,7 €/MWh:iin. Lisäksi talven aikana kehitetään turpeen verotuksen lattiahintamekanismi mm. Ilmastopaneelin ja tutkimuslaitosten toimesta. Bery julkaisi tuoreeltaan päätöksestä [tiedotteen](#).
- Budjettiriihen päätöksiä pohjustanut virkamiestyöryhmä julkaisi [raporttinsa](#) kokonaisuudessaan 15.9. Ryhmä esitti myös arvioita energiaverotuksen nykytilasta ja kehittämisehdotuksia budjettiriihen jälkeen alkavan toisen vaiheen pohjaksi. Toisessa vaiheessa tullaan tarkastelemaan energiaverotusta 10-15 vuoden ajanjaksolla. [VM totesi 15.9.](#), että 2020-luvulla ei ole näköpiirissä ”merkittävää verotuottojen pienenemistä”.

Laaja-alainen turvealan työryhmä (Salo):

- BEryä työryhmässä edustaa toimialapäällikkö Hannu Salon ja varajäsenä Vapo Oy:n Mia Suominen työryhmän toimikauden loppuun 31.3.2021. Työryhmällä on ollut tähän saakka kuusi kokoontumista ja se jatkaa työtään kuukausittain eri sidosryhmiä kuullen ja kooten asiantuntemustaan kirjalliseen muotoon.
- Turvevaliokunta toimii BEryn ja muiden elinkeinoelämän järjestöjen edustajien aktiivisena taustoittajana.
- Syksyn aikana on koottu tietoa mm. kuluvalta tuotantokaudelta, kysynnästä ja tärkeimpien sidosryhmien näkemyksistä sekä vastattu tietopyyntöihin.

Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat (Fredriksson):

- AFRYn selvitys biokaasun ottamisesta mukaan jakeluvelloitteeseen valmistunut.
- Vähähiilisen liikenteen työkartta valmistui äskettäin. Tiekartassa esitetään keinot, joilla kotimaan liikenteen kasviuonekaasupäästöt puolitetaan vuoteen 2030 mennessä ja liikenne muutetaan nol-lapäästöiseksi viimeistään vuoteen 2045.
- Liikenteen verotuksen työryhmän väliraportti valmistunut, tarkastellut hallitusohjelman mukaisia keinoja ja joitakin vanhoja. Kaasukuorma-autoille hallituksen esitys hankintatuesta valmisteilla. Mahdollisista suurista veromuutoksista työryhmä ei voi kertoa etukäteen automarkkinahäiriöiden estämiseksi. Jakeluvelloitteen nostaminen voi tulla kyseeseen.
- VTT tehnyt arvion liikenteen KHK –kaasujen vähentämisen keinojen vaikutuksesta.

Metsätalouden kannustejärjestelmät (Fredriksson):

- Nykyisen Kemera- lainsäädännön jatkamisesta 2023 loppuun annettu CAP-valmistelun ja uusien valtiontukisääntöjen valmistelun viivästymisestä johtuen. Uusi metsätalouden kannustejärjestelmä tulee voimaan, näillä näkymin vasta 2024 alkaen.

TÄRKEÄT HANKKEET

EU:n ilmastolaki ja 2030-ilmastotavoite (Laurikka):

- Komissio [esitteli 17.9. ehdotuksen](#) kiristää EU:n päästövähennystavoite nykyisestä 40 % (vuoden 1990 tasolta) vuoteen 2030 mennessä 55 %:iin. Bery järjesti yhdessä WEC Finlandin kanssa 12.10. webinaarin EU:n 2030 ilmastotavoitteesta ja omille jäsenille webinaarin 12.9.
- Euroopan parlamentti päätyi [omassa kannanotossaan](#) EU:n ilmastolakiin 8.10. tukemaan 60 % päästövähennystä 2030 mennessä. Parlamentti tuki lakiin myös päästöbudjetteja, uutta tieteellistä elintä tarkastelemaan kehitystä sekä suorien ja epäsuorien fossiilisten polttoaineiden tukien poistamista 2025 mennessä.
- Eurooppa-neuvosto [totesi 16.10.](#) tukevasa EU:n päästövähennystavoitteen päivittämistä, mutta tekevänsä päätökset seuraavassa kokouksessaan 10.-11.12.2020. Neuvosto totesi myös, että "EU:n olisi saavutettava päivitetty tavoite kollektiivisesti ja mahdollisimman kustannustehokkaasti. Kaikki jäsenvaltiot osallistuvat näihin pyrkimyksiin ottaen huomioon kansalliset olosuhteet sekä oikeudenmukaisuus- ja solidaarisuusnäkökohdat. Kaikkien asiaankuuluvien EU:n säädösten ja politiikkojen on edistettävä uutta vuoden 2030 tavoitetta ja ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamista sekä tarjottava tasapuoliset toimintaedellytykset ja ehkäistävä hiilivuotoa."
- Ympäristöneuvosto [pääsi 23.10. osittaiseen sopuun \(pl. päästötavoite, ks. yllä\) EU:n ilmastolaista](#). Neuvosto muutti alkuperäisen ehdotuksen sitä osaa, jonka mukaan komissio olisi voinut hyväksyä delegoiduilla säädöksillä kehityspolun ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi. Sen sijaan neuvosto pyysi komissiota ehdottamaan välitavoitetta vuodelle 2040 Pariisin sopimuksen ensimmäisen maailmanlaajuisen tilannekatsauksen jälkeen. Neuvosto säilytti suuntaa-antavan lineaarisen kehityspolun käsitteen, mutta ainoastaan välineenä, jonka avulla komissio voi arvioida edistymistä.

EU: Kestävä rahoitus (Tuohiniitty):

- Kestävän rahoituksen lainsäädännöstä saavutettiin poliittinen sopu 18.12.2019. Sovun viimeistelyn jälkeen komissio voi aloittaa delegoitujen asetusten antamisen, joilla määritellään kestävyydelle taksonomia.
- Taksonomiasta esitystä valmistellut TEG-työryhmä julkaisi taksonomian lopullisen esityksen komissiolle 9.3.2020 TEG:n esitys tuli monilta osin parempaan suuntaan, mutta se ei ole REDII:n kanssa koherentti. Luonnos delegoidusta asetuksesta tulee marraskuun alkupuolella konsultaatiokierrokselle. Huhujen perusteella taksonomiaan yritetään tuoda esitys kokonaisten puiden (whole trees) energiakäytön kieltämisestä.

- Komissio nimesi 1.10.2020. kestävän rahoituksen foorumin, joka korvaa TEG:n. Jäseneksi esitettiin usean järjestön yhteisenä edustajana Hannes Tuohiniittyä, mutta hän ei tullut valituksi. Jäseninä on vähän energia- ja metsäalan osaajia. Foorumin lisäksi taksonomian määrittelyyn osallistuu jäsenmaiden asiantuntijoista koostuva ryhmä. Taksonomia tullee käyttöön 2021 lopulla ilmastonmuutoskriteerien osalta ja muiden osalta 2022 lopulla.

EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen (Tuohiniitty):

- Konsultaatiokuuleminen energia- ja ympäristösuuntaviivojen jatkamisesta 2022 jälkeen oli heinäkuussa 2019. Komission piti aloittaa 2020 alussa 2022 jälkeisen ajan suuntaviivojen valmistelun, mutta koronan takia työ on keskeytyksissä. Touko- ja kesäkuussa komissio julkaisi koronaan liittyviä poikkeuksia suuntaviivoihin
- Komissio julkisti [konsulttiarvion](#) energiasuuntaviivojen (EEAG) ja yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (GBER) vaikuttavuudesta kesäkuun alussa. Sen yhteenvedo on, että 2014-2020 suuntaviivat ovat toteuttivat tavoitteitaan kohtuullisen hyvin.
- Työraportti (Staff Working Document) julkaistaneen 2020 lopulla konsultaation tuloksista ja mahdollisista muutoksista.
- Komission lokakuussa julkaistussa työohjelmassa vuodelle 2021 komissio kertoo valmistelevansa uusia suuntaviivoja niin, että ne ottavat huomioon "modernin hiilineutraalin kiertotalous yhteiskunnan tavoitteen" sekä on yhteensopiva "uusien teknologisten ja markkinakehitysten kanssa" Suuntaviivat tullevat konsultaatioon Q3/2021 ja voimaan 2022 lopulla.

EU: Biodiversiteettistrategia (Laurikka):

- Ympäristöneuvosto sai muodostettua kannan biodiversiteettistrategiaan 23.10. Kannassa ei nostettu energiaan liittyviä viittauksia lainkaan esiin. Neuvosto kehotti komissiota sisällyttämään biodiversiteettiä koskevat EU:n toimintapoliittiset tavoitteet alan tuleviin lainsäädäntöehdotuksiin. Tavoitteet olisi kiireellisesti otettava kaikilta osin huomioon muilla aloilla, kuten maataloudessa, kalastuksessa ja metsätaloudessa, ja EU:n toimenpiteitä on toteutettava näillä aloilla johdonmukaisesti. Neuvosto tuki tavoitetta luoda yhtenäinen hyvin hoidettujen suojelualueiden verkosto ja suojella vähintään 30% EU:n maa-alueista ja 30% EU:n merialueista. Jäsenmaiden on saavutettava tämä tavoite yhteisesti ja kaikkien jäsenmaiden on osallistuttava toimiin, kansalliset olosuhteet huomioon ottaen. Neuvosto odottaa komissiolta nyt ehdotusta oikeudellisesti sitoviksi luonnon ennallistamistavoitteiksi vaikutustenarvioinnin pohjalta.
- Parlamentin puolella käsittely on edennyt hitaammin. Muut asiat ovat ajaneet edelle ja valiokuntien välillä on ollut keskustelua siitä, kenen vastuulla asian käsittely on. Biodiversiteettistrategiaa ei vielä edes näy valiokuntien työlistalla.

Kestävyysskriteereiden toimeenpano (Tuohiniitty):

- REDII direktiivin mukaisten bioenergian kestäväyskriteerien toimeenpanoa on valmisteltu laajapohjaisessa työryhmässä huhtikuusta 2019 alkaen. Työryhmän työn pohjalta virkamiesvalmisteltu lakiesitys oli lausunnolla tammi-helmikuussa 2020.

- Valtioneuvosto hyväksyi 14.5. istunnossaan [HE 70/2020](#) laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta
- Eduskunnassa käsittely on päättymässä. Talousvaliokunnan mietintö valmistunee viikolla 45. Valiokuntakäsittelyssä ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia hallituksen esitykseen.
- Energiavirasto valmistelee lain reunaviivojen mukaan ohjeistusta toiminnanharjoittajille. Ennen niiden julkaisua tulee kuitenkin valtioneuvoston antaa lain pohjalta asetus.
- Komissio ei ole vielä julkaissut toimeenpano-ohjettaan, mitä odotetaan konsultaatiolle marraskuussa.

Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluvitus (Salo):

- Vesienhoitosuunnitelmien viimeisen kauden 2021 – 2027 valmistelu ja toteutus on alkanut alueellisissa vesienhoidon yhteistyöryhmissä, kun toimialakohtaiset ohjeet ja muu ohjeistus YM:stä on valmistunut. Turvetuotannon vh-ohjeeseen on tyydyttävä pahimmillaan umpikujaan johtavista puutteista huolimatta. Nyt on vain yritettävä saada tolkkulisia tulkintoja eri yhteistyöryhmissä. Tämä oikeaa tulkintaa edistävä työ korostuu lähimmän vuoden aikana, koska lisärasitetta supistuvalla toiminnalla ei enää tästä voida ottaa.
- Vesienhoidon tilatavoitteet kiristyvät ja ”one out, all out -periaate” (= yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän huononeminen johtaa suoraan luokituksen laskuun) korostuu. Vesienhoitosuunnitelmat tulevat otettavaksi huomioon ympäristölupaharkinnassa ja lupien harkinnanvaraisessa tarkistamisessa, ja tilatavoitteista poikkeaminen on erittäin vaikeaa.
- Ympäristöluvituksessa korostuu YSL:n 89§ (lupaehtojen harkinnanvarainen tarkistaminen). Kun määräaikaisesta ympäristölupien tarkistamisen menettelystä luovuttiin muutama vuosi sitten, niin lain-säädäntöön jäi tarkentamatta vastuut ja menettelyt, jotka tekijät laukaisevat uuden ympäristölupaprosessin. Tämä on johtanut erilaisiin käytäntöihin ja epätietoisuuteen eri AVlien alueilla. Aikaisemmin voitiin normaalin ympäristölupavalvonnan ja kehottamisen avulla hoitaa havaittuja puutteita lupavelvollisen tietoon ja korjaamaan tilanne ilman raskasta uudelleen luvittamista usein pienten parannusten aikaansaamiseksi. Vesienhoidon kiristyvät tilatavoitteet ja niiden tulkinta luovat riskin puuttua §89:n kautta periaatteessa kaikkiin voimassa oleviin turvetuotannon ympäristölupiin, mikä olisi omiaan vain jyrkentämään koko toimialan alasajoa.

Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen keruutoiminnan edunvalvonta (Salo):

- Kansallisen lannoitevalmistelain uudistamiseen vaikuttaminen on alkanut lokakuun myötä. Suomea koskeva muutostarve liittyy nk. ankan tai korkean vastuun periaatteen soveltamiseen kasvualustojen valmistamiseen. Tämä haittaa niin viherympäristöalan yritystoimintaa (esim. jos kaupunkien viherurakassa tuotetaan paikallatehtäviä kasvualustoja sekoittaen maa-aineksia ja maanparannus-aineita, olet ankan vastuun piirissä) kuin varsinaisia kaupallisia kasvualustojen valmistajiakin. Oikeudellista selvitystä ankarasta vastuusta on jaettu tasaiseen tahtiin eri osapuolille ja rakennettu erilaisia liittoutumia vaikuttamiseen.
- Rahkasammalen keruun uusiutuvuuteen ja ilmastovaikutuksiin liittyvää GTK:n koordinaatiohanketta on tuettu, ja hankepäätöksestä riippumatta asian ympärille jo vuoden 2019 alussa koottu tutkijakonsortio kokoontunee omaehtoisesti marraskuun alkupäivinä.

- Rahkasammalen keruutyöohjeen luonnosta on testattu kesän nostokaudella. Se on tarkoitettu vuosittein tarkentuvaksi edelleen jatkuvassa keruutoiminnan pilottivaiheessa. Siihen tukeutuen ja edelleen sitä kehittäen käytännön toimintaa voidaan ohjata, perehdyttää työntekijöitä, mahdollistaa keruualueiden liittäminen tulevaisuudessa erilaisiin sertifiointijärjestelmiin sekä muutoinkin osoittaa vastuullisuutta.

Hiilensidonta (Salo):

- Ilmastolain uudistamisesta on tiedotettu viime viikkoina ja erilaisia tilaisuuksia valmistelun aloittamisesta on järjestetty. Esitys uudistuksesta on tulossa kevätkaudella 2021.
- MMM:n selvitys kompensatijärjestelmistä ja mahdollisesta valtion omasta järjestelmästä tukea hiilensidontaa. Selvityksen tuloksia on luvassa vuoden 2021 keväällä.
- EU:n kiertotaloussuunnitelman osana tulossa sääntökehikko päästövähennysten sertifiointiin vuoteen 2023 mennessä. Myös CCS/CCUS-teknologiat on saatava mukaan.
- Hiilinielut ja hiilensidonta -verkosto kokoontui lokakuun alussa ja lopussa aiheinaan luontaiset hiilinielut ja -sidonta kasveihin & maaperään sekä todentaminen ja hiilinielulaskenta.
- Verkosto on ollut mukana negatiivisten päästöjen teknologioita käsittelevässä [NET RAPIDO](#) -tutkimushankkeessa sidosryhmänä. Hankkeesta kuultiin 19.10, Bioenergiapäivässä.

Luonnonsuojelulain uudistus ja soiden luonnontilaisuusluokitus (Salo):

- Luonnonsuojelulain (LsL) uudistaminen on edennyt hitaammin kuin juuri ennen korona-aikaa helmikuussa yleisön kuulemisen aikoihin suunniteltiin. Uudistuksesta on tulossa varsin laaja. Yhteyksiä LsL:n uudistamisella on paitsi eurooppalaiseen ja kotimaiseen biodiversiteettikeskusteluun, myös ilmastolain ja myöhemmin vesilain uudistamiseen. Käytännössä yhteydet mm. vesienhoitosuunnitelmiin ja ympäristönsuojelulakiin halutaan myös katsoa. Uudistamistyössä ekologinen kompensatio nousee eri tavoin. Lajien ja avainbiotooppien uhanalaiskehitys halutaan pysäyttää ja tässä uskotaan vahvasti lainsäädäntöön kenties enemmän kuin vapaaehtoiisiin tapoihin. Tavoitteet ja laajuus huomioon ottaen tämä kaikki vaatii aikaa ja saattaa vaatia sitoumuksia myös hallituskauden yli meneviin ratkaisuihin?
- Uhanalaiskartoitus loi osaltaan pohjaa LsL:n uudistustyölle. Suolajiston ja nykyisen turvetuotannon ympäristölupamenettelyn kannalta uhanalaiskartoitus ei kokonaisuutena muodosta merkittävää uutta estettä, mutta luontoselvityksessä huomioon otettavia seikkoja tulee lisää erityisesti mahdollisten muiden lakien huomioon ottamisen kautta.
- Soiden luonnontilaisuusluokitusta, lähinnä sen rajausta yritetään haastaa ja hämärtää jatkuvasti. On myös kysytty aiheellisesti, mitä on "suon luonnontilaa pysyvästi muuttava käyttö" ja mihin koko luokitusta olisi lopulta sovellettava? Jos suoluokituksen perustasta eli suoallaskohtaisuudesta irtaudutaan, se voi johtaa käytännössä luokituksen merkityksen vähenemiseen ja tämän hyväksi käyttämiseen myös toisin päin. Vähimmäistavoite, suoallaskohtaisten rajausten saamista kaikille avoimeen nettisovellukseen, turvevarojen tilinpitoon, on edelleen täyttymättä GTK:n resurssipulan takia.

SEURATTAVAT HANKKEET

YK: Kansainväliset ilmastoneuvottelut (Laurikka):

- Seuraavat virkamiesneuvottelut 31.5.-10.6.2021. Ilmastokokous Glasgowissa 1.-12.11.2021. Vuoden 2020 aikana 14 maata (3,8 % globaaleista päästöistä), suurimpana Japani, on toistaiseksi lähettänyt ilmastopimukselle jonkinlaisen päivityksen tai vahvistuksen kansalliseen panokseensa Pariisin ilmastopimuksen toimeenpanossa. Sopimuksen mukaan nämä tulisi lähettää vuoden 2020 loppuun mennessä ja 136 maata (ml. EU, yhteensä 47 % globaaleista päästöistä) on ilmoittanut näin toistaiseksi tekevänsä. Kioton pöytäkirjan toisen velvoitekauden (2013 – 2020) voimaantulo varmistui – vaikutus on pieni ja vaatii käytännön toimia (nykyisten lisäksi) vain muutamissa teollisuusmaissa.

EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) (Laurikka):

- Ei toimenpiteitä. Tutkimusrahoitus laajasti esillä EU:n rahoituskehyksen ja elpymisvälineen neuvottelujen yhteydessä.
- EU:n innovaatorahasto [Innovation Fund](#) tukee vähähiilisten teknologioiden markkinoille tuloa. Ensimmäinen hakukierros isoille projekteille on käynnistynyt ja päättyy 29.10. Rahoitusta tarjolla 10 miljardia EUR. Ensimmäisen haun keskiössä ovat suuret demot (yli 7,5 milj. kustannukset) liittyen uusiutuvaan energiaan, CCS- ja CCU-projekteihin, teollisuuteen tai energian varastointiin.
- Vuotuinen [SET-Plan conference](#) järjestetään 23.-24.11.2020 virtuaalisesti Saksan johdolla.

Energiatuki (Tuohiniitty):

- Toimisto on seurannut energiatukeen liittyen EU:n elpymisvälineen (RRF) valmistelua ja valmistelut lausunnon siitä

Maakuntakaavoitus (Salo):

- Viime aikoina ei ole tullut uusia maakuntakaavoja lausuttaviksi, mikä johtuu monien maakuntien omaksumasta ”rullaavasta suunnittelusta”; kaavoja pyritään pitämään ajantasalla ja kuulemisia tietyistä kaavaan kuuluvista asioista voidaan järjestää myös isompien uudistusten välillä.
- On harkittava jatkossa, onko maakuntakaavoituksella lopulta kovin suurta painoarvoa Bioenergia ry:n edunvalvonnassa? Tämä voisi olla alueellisesti arvioitava ja jäsenyhteisöjen aloitteesta tapahtuvaa edunvalvontaa?

Bioenergia ry:n tavoitteet

BIOENERGIA RY:N MISSIO JA VISIO

Bioenergia ry:n missio/tarkoitus on määritelty yhdistyksen säännöissä. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää bioenergian ja turpeen tuotannon, käytön, kilpailukyvyn ja taloudellisuuden yleisiä edellytyksiä kestävästi. Yhdistys edistää eri tuotantomuotojen tasapuolisuutta ottaen huomioon biomassan käytöstä saatavan jalostusarvon. Yhdistys edistää toimialan osaamista ja jäsentensä välistä yhteistyötä sekä parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:

- seuraa ja edistää alan kehitystä ja lainsäädäntöä sekä tekee näihin liittyviä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja ja kannanottoja
 - kokoaa ja julkaisee toimialaa koskevia tilastoja.
 - osallistuu alaan liittyviin työryhmiin ja vaikuttaa alaa koskevan lainsäädännön, standardien ja menettelytapojen kehittämiseen
 - ylläpitää yhteyksiä alan kotimaisiin ja ulkomaisiin järjestöihin, sidosryhmiin ja tutkimukseen sekä edistää alan yhteistoimintaa.
 - harjoittaa sisäistä ja ulkoista viestintää ja tiedotusta julkaisemalla painotuotteita ja sähköistä viestintää, järjestämällä tiedotustilaisuuksia, julkistamalla tiedotteita sekä osallistumalla näyttelyihin ja messuihin.
 - järjestää koulutus- ja tiedotustilaisuuksia, alan kokouksia sekä kotimaisia ja kansainvälisiä seminaareja ja konferensseja.
- neuvoo jäsenistöään alan kaupallisissa, hallinnollisissa, teknisissä ja ympäristöllisissä kysymyksissä.

Bioenergia ry:n visio on:

Suomessa on maailman parhaat edellytykset tuottaa biomassaan perustuvia kestäviä ja jopa hiilinegatiivisia tuotteita. Pyrimme toiminnassamme mahdollisimman korkeaan jalostusarvoon ja vientiin. Tuemme energiaomavaraisuutta, energian toimitus- ja huoltovarmuutta, työllisyyttä ja alueloutta. Olemme osa bio- ja kiertotaloutta. Energiaa otetaan talteen sivuvirroista.

STRATEGIA 2019 JA EDUNVALVONTA

Bioenergia ry päivitti vuonna 2019 yhdistyksen strategian. Strategia sisälsi edunvalvonnan, jäsenpalveluiden ja viestinnän painopisteet vuodelle 2019, tavoitetilat vuodelle 2025 sekä uuden vision (ks. yllä). Yhdistyksen edunvalvontahankkeet on jaettu kolmeen prioriteettiluokkaan: kärkihankkeet, tärkeät hankkeet ja seurattavat hankkeet. Jaossa otetaan huomioon toisaalta hankkeen tärkeys Berylle ja toisaalta mahdollisuudet vaikuttaa lopputulokseen. Nyt kärkihankkeita on 4 kpl, tärkeiksi hankkeiksi määriteltyjä hankkeita 9 kpl ja seurattavia hankkeita 4 kpl.

Kärkihankkeet

Kärkihankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
Kotimaa: Energiaverouudistus	1. vaihe valmis 9/2020, toinen vaihe alkaa syksyllä 2020	Harri Laurikka
Kotimaa: Laaja-alainen turvealan työryhmä	Työryhmä asetettu 31.3.2021 saakka. Ensimmäinen kokoontuminen oli 31.3., AFRYn taustaselvitys julki 26.8. Syksyn aikana on etäkokoustettu neljä kertaa.	Hannu Salo
Kotimaa: Liikenteen biopolttoaineet ja vaihtoehtoiset käyttövoimat	Fossiiliton liikenne -työryhmä asetettu ajalle 1.11.2019 – 30.10.2020 Liikenteen verotuksen työryhmä asetettu 1.9.2019 – 1.3.2021	Tage Fredriksson
Kotimaa: Metsätalouden kannustejärjestelmät	Jatkuva	Tage Fredriksson

ENERGIAVEROUUDISTUS (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Marinin hallituksen energiaverouudistuksen ensimmäinen vaihe päättyi budjettiriiheen 15.9.2020, jossa lämmityspolttoaineiden verotusta kiristettiin 105 miljoonalla eurolla. Verouudistuksen 2. vaiheen osalta Marinin hallitus päätti ilmastokokouksessaan 3.-4.2.2020 seuraavasti: "Arvioidaan energiaverotuksen kehittämistarpeet 10-15 vuoden ajanjaksolla laatimalla energiaverotuksen tiekartta, joka yhdessä päästökaupan kanssa tukee 2035 hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista ja ottaa huomioon yritysten kilpailukyvyyn sekä sosiaaliset ja alueelliset näkökohdat. Valmistelun tavoitteena on turvata veropohja hallituskautta pidemmällä aikavälillä päästövähennysten ja teknologiamuutosten yhteydessä. Aloitetaan tiekartan toimia hallituskauden aikana."

Merkitys

Päästökauppa ja turpeen veron korotus 2021 alusta vähentävät rajusti turpeen energiakäyttöä. Päästöoikeuden hinta on arvioiden mukaan kasvussa EU:n päästötavoitteen kiristyessä. Turpeen veroon kohdistuu vielä budjettiriihen jälkeenkin riskejä ainakin lattiahintamekanismin kautta. Energiaverouudistukseen liittyy myös mahdollinen energiavero kiinteälle biomassalle. Nämä lisäisivät välittömästi kaukolämmön kustannuksia lähes kaikilla kaukolämpöyhtiöillä ja elinkustannuksia suurelle joukolle ihmisiä.

Tavoite

- Turpeen veron lisäkorotusten minimointi ja kohtuullinen lattiahintamekanismi
- Kiinteän puun energiakäytön verotuksen torjuminen

Keinot

- Yhteistyö keskeisten järjestöjen kanssa
- Yhteydet työryhmän jäseniin, turpeen tuotannon ja käytön todellisten verovaikutusten esittäminen
- Yhteydet virkamiestyöryhmään, eri puolueiden edustajiin eri valiokunnissa, Beryn kuuleminen työryhmässä

- Budjettiriihessä 14.-15.9. päätettiin lämmityspolttoaineiden verotuksen korotuksesta yhteensä 105 miljoonalla eurolla vuoden 2021 alusta. Turpeen vero nousee 3,0 €/MWh:sta 5,7 €/MWh:iin. Lisäksi talven aikana kehitetään turpeen verotuksen lattiahintamekanismi Ilmasto-paneelin ja tutkimuslaitosten johdolla. Bery julkaisi tuoreeltaan päätöksestä [tiedotteen](#).
- Budjettiriihen päätöksiä pohjistanut virkamiestyöryhmä julkaisi [raporttinsa](#) kokonaisuudessaan 15.9. Ryhmä esitti myös arvioita energiaverotuksen nykytilasta ja kehittämisehdotuksia budjettiriihen jälkeen alkavan toisen vaiheen pohjaksi. Toisessa vaiheessa tullaan tarkastelemaan energiaverotusta 10-15 vuoden ajanjaksolla. [VM totesi 15.9.](#), että 2020-luvulla ei ole näköpiirissä "merkittävää verotuottojen pienenemistä".

LAAJA-ALAINEN TURVEALAN TYÖRYHMÄ (SALO)

Tilannekuvaus

TEM pyysi nimeämispöytäkirjeessään 6.3. Bioenergia ry:tä nimeämään varsinaisen ja varajäsenen laaja-alaiseen turvealan työryhmään. Varsinaiseksi edustajaksi työryhmään nimettiin toimialapäällikkö Hannu Salo ja varaedustajaksi Vapo Oy:n New Ventures -liiketoimintayksikön johtaja Mia Suominen.

Asettamiskirje ja tähänastiset kolme kokoontumista ovat antaneet kuvan selkeärajaisesta ja hallitusohjelman mukaisesta toimeksiannosta. Tällä työryhmällä ja siihen liittyvällä taustaselvityksellä on mm. kehysriihen agendan muututtua vielä aiemmin arvioitua paremmat mahdollisuudet toimia energiaverotusta valmistelevan virkamiestyöryhmän rinnalla ja tukena.

Turvevaliokunta ja sen verkostot ovat koonneet tietopohjaa mm. pinta-alakehityksestä ja työllistävyydestä sekä arvioineet kehitystä tuotantomahdon kautta. Aiemmin teetetty Pöyryn selvitys energiaturpeen käytöstä ja käyttöpaikoista on päätynyt sellaisenaan turvealan työryhmän käyttöön. Kaikkiaan kuudessa kokouksessa on kuultu laajasti eri tahoja (yhteensä 19:ää 22.10. mennessä). Yhteistyö muiden elinkeinoelämän järjestöjen kanssa on ollut saumatonta ja kynnys yhteydenpidolle matala.

Merkitys

Energiaturpeen verotuksen tason kannalta työryhmän merkitys osoittautui lopulta suuremmaksi kuin vielä keväällä asettamispäätöksen aikoihin arveltiin. Työryhmällä on mahdollisuus selvittää oikeudenmukaisen siirtymän (ml. JTF-rahasto) edellyttämiä seikkoja sekä kaikkia niitä sosiaalisia ja taloudellisia suoria ja välillisiä vaikutuksia, joita turpeen energiakäytön vähenemisellä on. Merkitykseen vaikuttaa myös, päästäänkö työryhmässä ratkaisuhakuisen ja vuorovaikutteisen työskentelyyn.

Tavoite

- BEryn tavoitteena on hallittu ja markkinaehtoinen turvetoimialan rakennemuutos sekä turvata oikeudenmukaisen siirtymän mahdollisuudet hyödyntäen sitä niin turvetoimialan uudistumisen kuin laajemmin bioenergia-alan yritysten hyväksi.

Keinot

- tiedon tuottaminen työryhmän, erityisesti elinkeinoelämän edustajien käyttöön, tapaamiset ja tarvittaessa myös lisäselvitykset sekä julkiset kannanotot keskeisistä asioista. Keinoja täsmennetään edelleen taustaselvityksen valmistuttua sekä tarvittaessa jo aiemmin.

- Järjestäytymiskokous 31.3.2020 ja seuraavat tapaamiset 17.6., 21.8., 7.9., 22.9. ja 22.10. Alkuvaiheen työskentely on rakentunut toimeksiannossa esitettyjen kysymysten ja taustaselvityksen perustalta. Kokoukset 7.9., 21.9., 22.10. ja 20.11. sisältävät sidosryhmien kuulemisia ja työryhmän mietinnön / loppuraportin aineiden kokoamista.

LIIKENTEEN BIOPOLTTOAINEET JA VAIHTOEHTOSET KÄYTTÖVOIMAT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Vähäpäästöisen liikkuvuuden tiedonannon tarkoituksena on edistää merkittävästi EU:n talouden nykyi-
kaistamista, auttaa vähentämään liikenteen päästöjä ja täyttää EU:n sitoumukset Pariisin sopimuksen mu-
kaisesti.

Suomessa tähän liittyvät kysymykset sekä tieverkon ylläpidon rahoittaminen käsitellään parlamentaari-
sessä työryhmässä, joka antoi väliraporttinsa budjettiriihen alla elokuun lopussa. Lopullinen raportti an-
taan helmikuussa

Merkitys

Vähäpäästöisen vaihtoehtoisen energian käytön moninkertaistaminen liikenteessä merkitsee ennen kaikkea
kehittyneille biopolttoaineille kasvavia markkinoita muuallakin kuin Suomessa

Komissio on käynnistänyt huomattavan joukon toimenpiteitä liikenteen päästöjen vähentämiseksi ja sekto-
rin kehittämiseksi. Tärkeimpiä ovat vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin kehittäminen, sähköisen
liikkuvuuden yhteen toimivuus ja standardointi, ajoneuvojen testauksen parantaminen kuluttajien luotta-
muksen palauttamiseksi, liikenne- ja energiajärjestelmien yhdistäminen, julkisten hankintojen ohjaaminen
vähäpäästöisiin ratkaisuihin. Komissio kehittää menetelmän helpon vertailujen tekemiselle sähkö- ja mui-
den ajoneuvojen välillä.

Tavoite

- Kehittyneillä biopolttoaineilla on merkittävä rooli sekä EU:ssa ja etenkin Suomessa liikenteen pääs-
töjen vähentämiseksi. Puhtaiden biopolttoaineiden ja vaihtoehtoisten käyttövoimien käytön lisäämi-
nen
- Mahdollistaa tähän liittyvän liiketoiminnan kehittämiseen meillä ja muualla
- Kotimaisen tuotannon aikaansaaminen ennen kaikkea kotimaisilla raaka-aineilla
- Biopolttoaineen (ml biokaasu) maine päästöjen vähentäjänä entistä paremmaksi
- Biokaasun suotuisan kehityksen turvaaminen

Keinot

- Kotimaisten investointitukirahojen turvaaminen ja biopolttoaineiden aseman turvaaminen ja kehittä-
minen käyttövoimien kilpailussa
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
- Teknologianeutraalit ratkaisut
- Liikenteen veroratkaisuihin vaikuttaminen mm. työryhmien kautta.

Biokaasutyöryhmän esitysten toteutuksen seuranta ja korkeaseoksisten biopolttoaineiden ja biokaasun
käytön huomiointi autojen ja autoilun verotuksessa. EU:n säädösprosessin seuranta ja vaikuttaminen.

METSÄTALOUDEN KANNUSTEJÄRJESTELMÄT (FREDRIKSSON)

Tilannekuvaus

Rahoitusjärjestelmän 2017 muutosten jälkeen hakemusruuhkaa ei ole ollut, mutta muut kielteiset ominaisuudet ovat edelleen korjaamatta eikä halua niiden korjaamisen ole. Osa hankkeista eivät toteudu suunnitelman mukaan tai jäävät toteutumatta, minkä takia osa käyttämättä jääneistä rahoista jäävät pysyvästi pois.

Merkitys

Pienpuu Kemera- kohteista saatava puu on merkittävä raaka-aine ennen kaikkea lämmöntuotannossa, mutta on ollut merkittävä myös joissakin voimalaitoksissa. Samalla on saatu hyvään tuotantokuntoon n 30 000 hehtaaria metsää. Nykyisten ehtojen mukaan puuta on kerätty vuosittain 40 000 hehtaarilta, mutta kertymät ovat oletettavasti pienemmät. VMI:n mukaan rästejä on 700 000 ha.

Tavoite

- Puun korjuun tukeminen (korotettu pinta-alatuki) säilyy osana Kemera-lainsäädäntöä. Seuraavan kauden tukijärjestelmät ovat suunnitteilla ja pienpuun talteenotto säilytettävä.

Keinot

- Ensi vaiheessa suora yhteys ministeriöiden valmisteleviin virkamiehiin ja ministerin esikuntaan
 - Vaikuttaminen nimitettyyn työryhmään (alk. 15.3.), jossa Beryllä eikä ET:llä ole edustusta.
 - Vaikuttaminen työryhmän jäseniin
- Aktiivinen viestintä eri kanavissa
 - Sisätieto, Bioenergia-uutiset, Bioenergia-lehti

- Bery teki ehdotuksen nykyisen Kemera-lain jatkamisesta ja asetuksen muuttamisesta 2015 mukaiseksi osana kestävää elvytystä.

Tärkeät hankkeet

Tärkeiksi hankkeiksi ja niiden vastuuhenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuuhenkilö
EU: Ilmastolaki ja 2030-päästötavoite	Ilmastolaki esiteltiin 3/2020, 2030 tavoite 9/2020	Harri Laurikka
EU: Valtiontukisuuntaviivojen uudistaminen	Komissiolta ei vielä esitystä	Hannes Tuohiniitty
EU: Kestävä rahoitus	Sopu kolmikantaneuvotteluissa 12/2019	Hannes Tuohiniitty
EU: Biodiversiteettistrategia	Komission esitys 5/2020	Harri Laurikka
Kotimaa: Kestävyysskriteerien toimeenpano	Työryhmä käynnissä	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Vesienhoitosuunnitelmat ja ympäristöluovitus	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Kasvu- ja ympäristöturpeen sekä rahkasammalen edunvalvonta	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Hiilensidonta ja sidontateknologiat	jatkuva	Hannu Salo
Kotimaa: Luonnonsuojelulain uudistus & soiden luonnontilaisuusluokitus	jatkuva	Hannu Salo

EU: ILMASTOLAKI JA 2030-ILMASTOTAVOITE (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

EU:n on Pariisin sopimuksen mukaisesti jätettävä pitkän aikavälin ilmastostrategia vuoden 2020 aikana. Nykyään EU osana kehittyneiden maiden ryhmää tavoittelee 80-95 %:n päästöleikkausta vuoteen 2050 mennessä vuoden 1990 tasosta. Hiilineutraalius 2050 on keskeinen osa uuden komission 11.12.2019 julkistamaa vihreän kehityksen ohjelmaa. Komissio julkaisi 4.3.2020 esityksensä Euroopan ilmastolaiksi, jolla hiilineutraaliustavoite 2050 sidotaan lainsäädäntöön. Esitys uudesta 2030-tavoitteesta julkaistiin 17.9.2020.

Merkitys

EU:n ilmastolakiin sisältyy 2050 hiilineutraaliustavoite sekä aikavälin 2030 - 2050 päästöpolkua koskevan prosessin määrittely. Uusi 2030-tavoite ja etenkin sen toimeenpano vaikuttavat suoraan bioenergian ja energiatuotteen kysyntään. Osana toimeenpanoa avattaneen koko EU:n keskeinen energia- ja ilmastolainsäädäntö.

Tavoite

- edistää Beryn strategian mukaisesti bioenergia-alan hallittua kasvua ja turvealan hallittua siirtymää Suomessa ja varmistaa vakaa ja ennustettava toimintaympäristö

Keinot

- Vaikutetaan Bioenergy European kautta Brysselissä ja osallistutaan komission konsultaatioihin
- Osallistutaan kotimaassa EU:n ilmastolakia ja 2030-tavoitetta käsitteleviin prosesseihin EU-jaostoissa ja eduskunnassa

- Komissio esitteli 17.9. ehdotuksen kiristää EU:n päästövähennystavoite nykyisestä 40 % (vuoden 1990 tasolta) vuoteen 2030 mennessä 55 %:iin. Bery järjesti yhdessä WEC Finlandin kanssa 12.10. webinaarin EU:n 2030 ilmastotavoitteesta ja omille jäsenille webinaarin 12.9.
- Euroopan parlamentti päätyi [omassa kannanotossaan](#) EU:n ilmastolakiin 8.10. tukemaan 60 % päästövähennystä 2030 mennessä. Parlamentti tuki lakiin myös päästöbudjetteja, uutta tieteellistä elintä tarkastelemaan kehitystä sekä suorien ja epäsuorien fossiilisten polttoaineiden tukien poistamista 2025 mennessä.
- Eurooppa-neuvosto [totesi 16.10.](#) tukevansa EU:n päästövähennystavoitteen päivittämistä, mutta tekevänsä päätökset seuraavassa kokouksessaan 10.-11.12.2020. Neuvosto totesi myös, että "EU:n olisi saavutettava päivitetty tavoite kollektiivisesti ja mahdollisimman kustannustehokkaasti. Kaikki jäsenvaltiot osallistuvat näihin pyrkimyksiin ottaen huomioon kansalliset olosuhteet sekä oikeudenmukaisuus- ja solidaarisuusnäkökohdat. Kaikkien asiaankuuluvien EU:n säädösten ja politiikkojen on edistettävä uutta vuoden 2030 tavoitetta ja ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamista sekä tarjottava tasapuoliset toimintaedellytykset ja ehkäistävä hiilivuotoa."
- Ympäristöneuvosto [pääsi 23.10. osittaiseen sopuun \(pl. päästötavoite, ks. yllä\) EU:n ilmastolaista](#). Neuvosto muutti alkuperäisen ehdotuksen sitä osaa, jonka mukaan komissio olisi voinut hyväksyä delegoiduilla säädöksillä kehityspolun ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi. Sen sijaan neuvosto pyysi komissiota ehdottamaan välitavoitetta vuodelle 2040 Pariisin sopimuksen ensimmäisen maailmanlaajuisen tilannekatsauksen jälkeen. Neuvosto säilytti suuntaa-antavan lineaarisen kehityspolun käsitteen, mutta ainoastaan välineenä, jonka avulla komissio voi arvioida edistymistä.

EU: KESTÄVÄ RAHOITUS (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

EU haluaa varmistaa, että rahoitus tukee sen energia- ja ilmastopoliittisia tavoitteita sekä kansainvälisiä kestävän kehityksen tavoitteita (SDG), joihin Unioni on sitoutunut.

Tämän varmistamiseksi komissio (DG FISMA) julkaisi ensin maaliskuussa 2018 toimintaohjelman Kestävän Rahoituksen Kasvusta. Toukokuussa 2018 komissio julkaisi pakettina useasta lainsäädännöstä koostuvan esityksensä kestävästä rahoituksesta. Näiden käsittely on Parlamentissa valmistunut keväällä 2019. Neuvoston yleisnäkemyksistä valmistui lokakuussa 2019.

Tämän lisäksi komissio asetti asiantuntijatyöryhmän (TEG) heinäkuussa 2018. Työryhmän tehtävänä on valmistella esitys komissiolle käytettävästä taksonomiasta ja määrittelystä, jonka pohjalta voidaan arvioida, onko rahoitettava toiminta kestävä. Työryhmän luonnos julkistettiin 18.6.2019 kommentoitavaksi. Konsultaatioon tuli erittäin runsaasti vastauksia, ilmeisesti pelkästään metsää koskeviin kohtiin yli 500 vastausta. TEG:n toimiaikaa jatkettiin keväääseen 2020 asti.

Komissio on asettamassa kesällä uutta kestävän rahoituksen foorumia. Kesäkuun lopulla odotetaan komission delegoidun asetuksen luonnosta konsultaatiokierrokselle.

Merkitys

Kun lainsäädännön ja taksonomian mukainen taloudellinen toiminta katsotaan kestäväksi sen mahdollisuudet rahoituksen saamiseen paremmin ehdoin ovat todennäköiset. Alkuvaiheessa lainsäädäntö on rahoitusalan toimijoille vapaaehtoista, mutta määritelmien arvioidaan vaikuttavan seuraavassa vaiheessa esimerkiksi valtiontukisuuntaviivojen rajauksissa.

Bioenergia-alan toimijoiden keskeisin huolenaihe on, että kestävän rahoituksen myötä tuodaan juuri hyväksytyn REDII direktiivin kestävä biomassan määritelmien kanssa ristiriitaisia kestävyys määritelmiä.

Tavoite

- Vaikuttaa siihen, että REDII mukainen kestävä bioenergia on kestävä myös tämän lainsäädännön piirissä.

Keinot

- Vaikuttaminen Suomen edustajiin EU-työryhmissä
- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta ja suoraan komissioon

- Vaikutettu TEG:n energiatyöryhmään joulukuusta 2019 -helmikuussa 2020
- Tavattu komission 4 eri pääosaston edustajat 12.2.2020
- Hannes Tuohiniitty on osallistunut BioenergyEuropen edustajana ja tarkkailijajäsenenä TEG:n työhön, joulukuussa 2019 on kommentoitu TEG:n luonnostekstejä
- Osallistuttu VM:n 23.4.2019 sekä SEB:n 6.3.2019 järjestämiin tilaisuuksiin Suomessa
- Annettu lausunto TEG:n 1.kierroksen luonnokseen 25.2. sekä EIB:n energiahankkeiden rahoitusperiaatteisiin 24.3.2019
- Jätetty hakemus Hannes Tuohiniityn jäsenyydestä perustettavaan foorumiin 7/2020

EU: VALTIONTUKISUUNTAVIIVOJEN UUDISTAMINEN (TUOHINIITY)

Tilannekuvaus

Euroopan unionissa kilpailua sisämarkkinoilla vääristävät valtiontuet ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä. Komissio kuitenkin määrittelee sallitut valtiontuet tietyin ehdoin. Esimerkiksi tällä hetkellä jäsenmaissa noudatetaan energia-alan tuissa komission tiedonannon muodossa julkaisemia ”Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014-2020.” Nykyiset valtiontukisäännöt ovat voimassa 1.7.2014 – 31.12.2020.

Tiedonannossaan komissio on yksilöinyt listan ympäristö- ja energia-alan toimenpiteitä, joihin myönnettävä valtiontuki on yleensä hyväksytty. Näitä ovat mm. tuki ympäristönsuojelun tason parantamiseen, tuki uusiutuville energialähteille, tuki energiatehokkuustoimenpiteille (ml. CHP).

Komissio ilmoitti tammikuun 2019 alussa, että jatkaa nykyisten suuntaviivojen (ml. energia ja ympäristösuuntaviivat (EEAG) voimassaoloaikaa 2022 loppuun asti.

Komissio on käynnistänyt arviointiprosessin uusien suuntaviivojen julkaisemisesta nykyisten jatkoajan päätyttyä 2022. Konsultaatio päättyi heinäkuussa 2019: [https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EEAG Targeted Consultation](https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/EEAG_Targeted_Consultation) Q1/2020 on odotettavissa komission raportti ja arvio tehtävistä muutoksista.

Komissio on korostanut, että jos ristiriitoja REDII kanssa on joissain suuntaviivoissa, menee direktiivi ohitse (päällekkäisyys 6/2021 – 12/2022).

Energiatuet kuuluvat ryhmäpoikkeusasetuksen alle, niiden osalta komissio tulee tekemään uudistuksen jo aikaisemmin.

Uusien suuntaviivojen ennakoidaan olevan tiukempia ja esim. kilpailukykyisten uusiutuvien energialähteiden tuet pyritään supistamaan minimiin ja lopulta lakkauttamaan kokonaan. Tähän pyritään esim. teknologia-neutraalien huutokauppojen ja tarjouskilpailumenettelyjen soveltamisella tukia myönnettäessä. Ennakkotietojen perusteella uusiutuvien energialähteiden tukijärjestelmien pitäisi jatkossa olla aikaisempaa enemmän avoimena myös muissa EU- ja ETA-maissa toimiville yrityksille.

Merkitys

Uudet valtiontukisäännöt tekevät aikaisempaa vaikeammaksi hyväksyä tukia, joita ei ole kilpailutettu. Mahdolliset ylituet (kuten 1.11.2017 uusilta toimijoilta sulkeutunut tuulivoiman syöttötariffi) ovat uusien valtiontukisuuntaviivojen oloissa kiellettyjä, ja niitä ei saa notifioida komission kilpailupääosastolla.

Suomen nykyinen metsähakkeen sähköntuotantotuki, joka notifioidiin komissiossa vuoden 2016 alussa, on voimassa siten, että sen piiriin voi hakeutua (12 vuoden ajaksi) vuoden 2020 loppuun saakka.

Tavoite

- Ennakoida hyvissä ajoin minkälaisia vaatimuksia EU:n uudet energia-alan valtiontukisäännöt pitävät sisällään. Näin voimme varmistaa, että ehdottamamme bioenergia-alan edistämiskeinot ovat oikeanlaisia ja voivat tulla hyväksytyksi.

Keinot

- Hankitaan mahdollisimman aikaisin tietoa uusien valtiontukisääntöjen valmistelusta komission. Lähteinä kilpailupääosasto, Bioenergy Europe ja TEM.

- BEry vastasi konsultaatioon jatkoajasta ja korosti biopolttoaineiden tukikelpoisuuden jatkamista 2022 asti.
- Vaikutetaan Bioenergy Europen kautta kantoihin
- Valmistaudutaan vastaamaan 2022 jälkeisen ajan suuntaviivojen uudistusta koskevaan kyse-

EU: BIODIVERSITEETTISTRATEGIA (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

EU-komissio esitteli 20.5.2020 biodiversiteettistrategian, joka on osa komission vihreän kehityksen ohjelmaa (ns. Green Deal). Strategian käsittely alkaa EU-elimissä ja Suomi tulee muodostamaan siihen oman kantansa. Strategian mukaan vuonna 2020 julkaistaan bioenergian kysyntää ja tarjontaa EU-tasolla ja maailmanlaajuisesti käsittelevä raportti, jonka perusteella tullaan arvioimaan, vaatiiko uusiutuvan energian direktiivi (RED2) päivityksiä. Strategia esittää bioenergian osalta, että kokopuun ("whole trees") sekä ruoka- ja rehuksien energiakäyttö "tulee minimoida". Kestävä bioenergia tunnustetaan kuitenkin samalla edistettäväksi asiaksi.

Merkitys

Vuonna 2018 valmiiksi neuvoteltu uusiutuvan energian direktiivi (RED2) oli Beryn edunvalvonnassa kärkihanke. Sen kansallinen toimeenpano on nyt käynnissä ja valmista pitäisi olla kesään 2021 mennessä. Nyt esitelty biodiversiteettistrategia ja uusi 2030 ilmastotavoite ovat johtamassa RED2-direktiivin avaamiseen samaan aikaan, kun edellisten muutosten toimeenpano on juuri saatu vietyä Suomen lainsäädäntöön.. Biodiversiteettistrategian linjaus kokopuun minimoinnista on toimialalle vahingollinen, sillä siihen sisältyy epä-tarkoituksenmukaisen lisäsääntelyn riski.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan strategian toimeenpanoon
- Seurata vuonna 2020 julkaistavan komission raportin valmistelua ja viestintää sekä analysoida sen tulokset

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten muiden järjestöjen ja päättäjien kanssa
- Vaikutetaan Suomen kantaan ja tavataan virkamiehiä

- Ympäristöneuvosto sai muodostettua kannan biodiversiteettistrategiaan 23.10. Kannassa ei nostettu energiaan liittyviä viittauksia lainkaan esiin. Neuvosto kehotti komissiota sisällyttämään biodiversiteettiä koskevat EU:n toimintapoliittiset tavoitteet alan tuleviin lainsäädäntöehdotuksiin. Tavoitteet olisi kiireellisesti otettava kaikilta osin huomioon muilla aloilla, kuten maataloudessa, kalastuksessa ja metsätaloudessa, ja EU:n toimenpiteitä on toteutettava näillä aloilla johdonmukaisesti. Neuvosto tuki tavoitetta luoda yhtenäinen hyvin hoidettujen suojelualueiden verkosto ja suojella vähintään 30% EU:n maa-alueista ja 30% EU:n merialueista. Jäsenmaiden on saavutettava tämä tavoite yhteisesti ja kaikkien jäsenmaiden on osallistuttava toimiin, kansalliset olosuhteet huomioon ottaen. Neuvosto odottaa komissiolta nyt ehdotusta oikeudellisesti sitoviksi luonnon ennallistamistavoitteiksi vaikutustenarvioinnin pohjalta.
- Parlamentin puolella käsittely on edennyt hitaammin. Muut asiat ovat ajaneet edelle ja valiokuntien välillä on ollut keskustelua siitä, kenen vastuulla asian käsittely on. Biodiversiteettistrategiaa ei vielä edes näy valiokuntien työlistalla.

KESTÄVYYSKRITEEREIDEN TOIMEENPANO (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Vuoden 2018 lopulla hyväksytty REDII direktiivi tulee toimeenpanna kansalliseen lainsäädäntöön 2021 alkuun mennessä. Suomessa toimeenpano tapahtuu muuttamalla biopolttoaineita koskevaa kestävyyslain säädäntöä. Kestävyysvaatimukset koskevat yli 20 MW kiinteän biomassan laitoksia ja yli 2 MW biokaasulaitoksia sekä kaikkea liikenteen biopolttoaineiden tuotantoa.

Aikataulu: Kansallisen toimeenpanon valmistelu on käynnistynyt TEM:n vetämänä. Virallinen työryhmä on asetettu toimimaan 1.4.2019 – 31.10.2020.

Kansallinen toimeenpano valmisteleva työryhmä järjesti kuulemistilaisuuden Helsingissä 4.10. Työryhmän väliraportti julkaistiin marraskuussa 2019 ja lakiluonnos kestävyyslain muuttamisesta on lausunnoilla helmimaaliskuussa 2020.

REDII direktiivin mukaisten bioenergian kestävyyskriteerien toimeenpano on valmisteltu laajapohjaisessa työryhmässä huhtikuusta 2019 alkaen. Työryhmän työn pohjalta virkamiesvalmisteltu lakiesitys oli lausunnolla tammi-helmikuussa 2020.

Valtioneuvosto hyväksyi 14.5. istunnossaan [HE 70/2020](#) laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta. Eduskunnassa käsittely on käynnistymässä kuulemisella MmV:ssä. TaV on mietintövaliokunta. Käsittely eduskunnassa valmistunee viikolla 45. Valtioneuvosto antanee lain mukaisen asetuksen. Sen jälkeen Energiavirasto julkaisee ohjeet toiminnanharjoittajille.

Komission toimeenpano-ohjetta valmistelee konsulttikonsortio, minkä työ valmistunee elo-syyskuussa, jonka jälkeen on odotettavissa komission delegoitu asetus.

Merkitys

Esityksellä on merkittävä vaikutus bioenergiakäytön ja etenkin käytön kasvun edellytyksiin. Hallinnollinen taakka voi nostaa polttoainekustannuksia ja mahdolliset jaakohtaiset erottelut tai kaskadikäyttövaatimus voisivat aiheuttaa vakavan markkinahäiriön.

Iso merkitys on toisaalta sillä, että jonkinlainen ratkaisu saadaan ja epävarmuus biomassan käytöstä 2020 jälkeen poistuu. Tällä on aivan keskeinen vaikutus uusien energialaitos- ja tuotantolaitosinvestoinneille.

Tavoite

- lakimuutos on ennakoitava ja hyödyntää mahdollisimman laajasti joustavat menettelyt viranomaisien kanssa.
- Soveltamisohje selventää epäselviä kohtia direktiivissä kriteerien ja todentamisen osalta

Keinot

- Osallistuminen ja vaikuttaminen kansalliseen toimeenpanoon ministeriöiden kautta.

- Vaikuttaminen Bioenergy European kautta toimeenpano-ohjeeseen

- MMv kirjallinen kuuleminen 26.5.2020
- Soveltamisohjetta valmistelevan konsulttikonsortion työpaja oli kesäkuun lopulla ja siihen annettiin palaute
- TaV, MmV ja YmV kuulemiset syyskuussa.

VESIENHOITOSUUNNITELMAT JA YMPÄRISTÖLUVITUS (SALO)

Tilannekuvaus

EU:n vesienhoidon tavoitteet kiristyvät osana muuta vesipolitiikkaa (juomavesidirektiivi, uimavedet, pohjavedet jne.) ja velvoittavuus laajenee näillä näkymin EU-tuomioistuimen nk. Weser-päätöksen myötä, elleivät sitten aivan viimeaikojen oikeusprosessit Euroopassa riitä muuttamaan suuntaa. Tämä heijastuu Suomenkin lainsäädäntöön ja tulkintoihin, kuten taannoinen KHO:n Finnpulp-päätös ja jo vuosia aiemmin turvetuotantoa koskevat lupapäätökset ovat linjanneet.

Vesienhoitosuunnitelmien velvoittavuus koskee täysimääräisenä turvetuotannon ympäristölupia. Näin yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentymisen mahdollisuus yhdessä muun vesiin vaikuttavana toiminnan tai kuormituksen kanssa johtaa lupahakemuksen hylkäämiseen. Ei siis riitä, että vain luvanvarainen toiminta pääsee tavoitteeseen vaan pitää ottaa huomioon myös samalla valuma-alueella mikä tahansa vesistön fyysiseen, kemialliseen tai biologiseen laatuun mahdollisesti heikentävästi vaikuttava toiminta.

Turvetoimialakohtainen vesienhoidon opas valmistui alkuvuodesta ilman, että toimialaa olisi riittävästi kuultu sen valmistelussa. Lopulliseen versioon jäi monia kohtia, jotka ovat omiaan heikentämään oppaan käyttöarvoa ja ennen kaikkea jotkut epämääräisyydet voivat johtaa lupaehtojen kiristymiseen tai vanhojen lupien avaamiseen YSL 89:n perusteella. Tämä onkin alan kannalta paljon merkittävämpi riski tilanteessa, jossa uusia turvetuotantolupia ei juuri enää haeta.

Merkitys

Vesienhoitosuunnitelmat ja niiden toimenpideohjelmat ovat alun perin ja alkuperäisen EU:n vesipuitedirektiivin mukaan olleet yleisiä ja suunnittelua ohjaavia, mutta niihin ei voinut vedota suoraan esim. ympäristölupapäätösten perusteena. Tulevaisuudessa ollaan säätämässä aiempaa tiukemmin siitä, mikä voi estää luvan myöntämisen vesienhoidollisten tavoitteiden vaarantumisen seurauksena edellä kuvatulla tavalla.

Pohjana on vesistöjen tilaluokitus tai tarkemman seurantadatan puuttuessa asiantuntija-arviot sekä yksittäiset laatutekijät ekologisen tilaluokituksen sisällä. Niiden merkitys korostuu, kun ”one out, all out -periaate” vahvistuu (yhdenkin vesimuodostuman laatutekijän heikentyminen johtaa suoraan luokan heikkenemiseen). Vesimuodostumien määrittely ja tilatavoitteiden pohjana oleva data on toisaalta katsottu puutteelliseksi oikeudellisesti sitovien päätösten antamiseksi varsinkin silloin, kun datan puute korvataan asiantuntija-arviolla. Tämä jo pelkästään on omiaan aiheuttamaan ristiriitoja eri kuormittavien toimintojen välillä. Mahdollisuus sitoutua yhteisiin toimiin vesienhoitoalueilla on kuitenkin ollut kahdella aiemmalla vesienhoitokaudella kantavana periaatteena.

Tavoite

- vaikuttaa vesienhoidon alueellisissa yhteistyöryhmissä alaa edustavien kautta turvetuotantoa koskeviin toimenpiteisiin ja niiden täytäntöönpanoon muistuttaen ympäristölupavelvoitteiden ensisijaisuudesta ja turvetuotannon edelleen vähenevästä merkityksestä vesien kuormittajana.

- koordinoida vaikuttamista proaktiivisesti ja valmistautua vesienhoidon toimenpideohjelmien päivittämiseen ja toteutukseen Manner-Suomen viidellä vh-alueella, joilla vielä on merkittäviä turvetuotantopinta-aloja.

Keinot

- yhteistyö ja vuoropuhelu muiden järjestöjen sekä suoraan jäsenyritysten asiantuntijoiden kanssa.
- toimialan alueellisen vesienhoidon yhteistyöverkoston avulla hakea järkevää valuma-aluekohtaista toimintatapaa ja turvetuotannon vesienhoito-oppaan tulkintaa.
- Toimia aktiivisesti alan vesienhoidon koordinaatiossa siten, että käytännöt yhdenmukaistuvat eri vesienhoitoalueilla ja ne vastaavat turvetuotannon osuutta vesien kuormittajana.

- Virkamiestyönä päivitetty turvetoimialan vesienhoito-opas jäi lausunnoista ja korjausesityksistä huolimatta lopulta monilta osin epätarkaksi.
- Ratkaisevaa on, miten toimialakohtaista vesienhoito-ohjetta lopulta tulkitaan suhteessa ympäristöluvan ehtoihin, etenkin toistaiseksi voimassa olevien vanhojen ympäristölupien osalta. Tältä osin turvevaliokunnan ympäristö- ja resurssivastaavien verkosto tarkkailee tiiviisti näitä tulkintoja ja vaihtaa tietoja myös muiden toimialojen ympäristölupavelvollisten kanssa.
- Elinkeinoelämän järjestöt ovat pohtineet yhteisiä linjauksia vesienhoitosuunnitelmien ja toimenpideohjelmien kasvavaan velvoittavuuteen erityisesti tuoreiden KHO:n päätösten jälkeen. Myös muiden EU-maiden oikeustapauksia ja EU:n tuomioistuimen päätöksiä Weser-casen jälkeen seurataan.

KASVU- JA YMPÄRISTÖTURPEEN SEKÄ RAHKASAMMALEN KERUUN EDUNVALVONTA (SALO)

Tilannekuvaus

Bioenergia ry:ssä on tunnistettu muun kuin energiaturpeen edunvalvonnan kasvavat tarpeet ja toimittu tämän mukaisesti syksystä 2017 saakka. Turvevaliokunta perusti "muun kuin energiaturpeen edunvalvontaryhmän" vuoden 2018 alusta. Ryhmän nimeksi on sittemmin muotoutunut "Suomen kasvualustat ja kuiveturpeet". Bioenergia ry tarjoaa hallinnolliset palvelut tälle itsenäisesti toimivalle ryhmälle. Englanninkielinen nimi Growing Media Finland osoittaa kansainvälisen edunvalvonnan painottuvan enemmän juuri kasvualustamateriaaleihin.

Kasvu- ja ympäristöturpeeseen liittyvän viestinnällistä aineistoa on pyritty paikkaamaan ja myös rahkasammalen keruutoiminnan tueksi viestintämateriaalia ollaan suunnittelemassa.

Merkitys

EU:n kiertotalouspaketin osana lannoitevalmisteasetus astui lopullisessa muodossaan voimaan 15.7.2019 (EU 2019/1009, 5.6.). Se tulee implementoida kansalliseen lainsäädäntöön kolmen vuoden kuluessa. Kasvuturpeen edunvalvonnassa akuutisti tärkeimpiä asioita onkin, miten tämä tervetullut, eri maiden lainsäädäntöä yhdenmukaistava ja kilpailuedellytyksiä parantava uudistus viedään Suomessa läpi ja miten onnistutaan vaikuttamaan sen hengessä nk. ankan/korkean vastuun periaatteen lieventämiseen kasvualustojen valmistuksessa.

Eurooppalaiseen edunvalvontaan liittyy myös luomusertifikaatin soveltamisen epäselvyydet kasvuturpeen kannalta. Rahkasammalen tuotannon lupaavat mahdollisuudet liittyvät taas sen hyväksyttävyyteen sekä Suomessa että laajemmin myös ulkomailla.

EU:n ympäristömerkin, EcoLabelin kriteereitä ollaan avattu ja konsultaatiossa pyritty saamaan sinne myös kasvuturpe mukaan Growing Media Europan avustamana. Vastaamisen jälkeen tilanne on odottava, ja lisää vaikuttamiseen varaudutaan vielä loppuvuodesta.

Tavoite

Yleistavoite: turvepohjaisten kasvualustojen ja ympäristöturpeen edunvalvonta sekä rahkasammalen keruun edellytysten ja käytön edistäminen.

- Tukea ryhmän jäsenten ja sidosryhmien edunvalvonnallista vuorovaikutusta, edustaa jäseniä yhteisissä asioissa sekä mahdollistaa edun tuottaminen koko toimialalle. Tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat viranomaiset, muut toimialaa lähellä olevat järjestöt ja sidosryhmät koti- ja ulkomailla.
- Toimivien suhteiden ja kanavien luominen keskeisten alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa.
- Vaikuttaminen ankan vastuun periaatteen lieventämiseen kasvualustojen valmistamisessa.

- Myönteisen toimintaympäristön luominen rahkasammalen keruuseen ja käyttöön.
- Rahkasammalen keruun vaikutuksia selvittävien hankkeiden koordinointi ja mahdollisen sertifiointin tukeminen
- Rahkasammalen keruun ilmoitusmenettelyn kehittäminen yhdessä lähimpien sidosryhmien ja viranomaistahojen kanssa
- Kuivike- ja imeytysturvetuotteiden edunvalvonta.

Keinot

- Tiedonkeruun organisointi ja tiedon tuottaminen toimialalta koti- ja ulkomaiseen edunvalvontaan
- EU:n lannoitevalmisteasetuksen edellyttämän kansallisen lannoitevalmistelain uudistamistyön seuranta ja tukeminen sekä vaikutusten arviointi ja soveltamiseen vaikuttaminen (osana tätä MMM:n lannoitevalmistetyöryhmässä toimiminen)
- Yhteydenpito GME:n ja muiden eurooppalaisten toimijoiden kanssa
- RPP-sertifiointin koordinaatio eri toimijoiden välillä
- Kasvualustan ”elävyyden tulkinta” ja miten vaikuttaa esim. rahkasammaleen kohdalla
- Rahkasammaleen keruun ilmastovaikutusten selvittämiseen liittyvän koordinaatiohankkeen edistäminen sekä muiden sammalen hyödyntämiseen liittyvien selvitysten edistäminen eri toimijoiden kesken
- Rahkasammalen keruuperiaatteiden ja -ohjeiden jatkuva päivittäminen, mahdolliseen sertifiointiin valmistautuminen, seuraaviin keruukausiin valmistautuminen
- Rahkasammalen keruun ilmoitusmenettelyn kehittäminen
- Viestinnällisen materiaalin tuottaminen ja päivittäminen
- Sivuston www.kasvualusta.org ylläpito.

HIILENSIDONTA JA SIDONTATEKNOLOGIAT (SALO)

Tilannekuvaus

Hallitusohjelmassa on linjattu, että koko maankäyttösektorille (LULUCF) luodaan kokonaisvaltainen ilmasto-ohjelma. Maankäyttösektorin hiilinelun kehityksellä ja ilmasto-ohjelmalla on suuri merkitys siihen, saavuttaako Suomi Marinin hallituksen keskeisen tavoitteen hiilineutraaliudesta 2035. Hallitusohjelmassa on myös linjattu, että maankäyttösektori tulee ilmastolain piiriin. Sen päivitys on käynnistynyt ja hallituksen esitykseen pyritään 2021 alussa.

Merkitys

Nielupolitiikalla on suoria vaikutuksia bioenergian tarjontaan. Toisaalta hyvä nielupolitiikka voi tukea yritysten ja maanomistajien liiketoimintaa.

Tavoite

- Varmistaa, että mahdolliset hiilineluja ja -varastoja koskevat politiikkatoimet ovat tarkoituksenmukaisia, hyvin kohdennettuja, kustannustehokkaita ja bioenergiasektorin kannalta mahdollisimman hyviä.
- Pyritään vaikuttamaan suoraan valmistettavaan nielupolitiikkaan.

Keinot

- Seurataan aktiivisesti hiilensidontaan liittyvää keskustelua ja aiheeseen liittyviä hankkeita.
- Osallistutaan tapahtumiin

- Tapaamiset virkamiesten kanssa.

- Ilmastolain uudistuksen kevään kuulemisien [yhteenveto](#) julkaistu. Kuulemiset jatkuvat syksyllä. Esitys uudistuksesta alkuvuonna 2021.
- MMM:n selvitys kompensatiojärjestelmistä ja mahdollisesta valtion omasta järjestelmästä tukea hiilensidontaa. Selvityksen kilpailutus kevään aikana, tuloksia vuoden 2021 keväällä.
- EU:n kiertotaloussuunnitelman osana tulossa sääntökehikko päästövähennysten sertifiointiin vuoteen 2023 mennessä. Myös teknologiat saatava mukaan.
- Hiilinielut ja hiilensidonta -verkosto on kokoontunut elokuussa ja kaksi kertaa lokakuussa keskittyen joutoalueiden metsityspotentiaaliin ja sen hyödyntämisen käytännön mahdollisuuksiin, luonnon hiilinielujen ml. maaperän hiilensidontaan ja sen todentamiseen sekä laskentaan.
- Verkosto mukana negatiivisten päästöjen teknologioita käsittelevässä [NET RAPIDO](#) -tutkimushankkeessa sidosryhmänä. Hanke esittäytyi lokakuun 2020 Bioenergiapäivässä.

LUONNONSUOJELULAIN UUDISTUS JA SOIDEN LUONNONTILAISUUSLUOKITUS (SALO)

Tilannekuvaus

Vaativaan ja pitkään luonnonsuojelulain uudistamisprosessiin lähdettiin alkuvuodesta 2020 avaamalla yleinen kuuleminen ja palautteen keruu eri tarpeista. Työ on edennyt vähän hitaammin kuin vielä helmikuussa arvioitiin. Uudistamiseen ovat antaneet eväitä mm. valmistuneet uhanalaisarviointit, kansalliset ja kansainväliset monimuotoisuustavoitteet ja -strategiat, vesienhoidon tuleva ohjelmakauden tavoitteet, ilmastopoliittikka sekä erilaiset paineet metsien käytössä. Uudistustyön valmistelua ja keskustelua sekä vapaaehtoisia toimia, kuten METSO-ohjelman mahdollista laajentumisesta turvemaille seurataan tiiviisti yhteistyössä muiden järjestöjen, kuten Metryn ja MTK:n kanssa.

Merkitys

Vaikka LsL:lla ei ole toistaiseksi samanlaista merkitystä luvanvaraisille toimialoille kuin ympäristönsuojelulla, niin sen avaamisella voi olla paljonkin merkitystä elinkeinotoiminnalle ainakin metsien käytön osalta. Tärkeää on pitää kiinni LsL:n periaatteesta, että se kohtelee lähtökohtaisesti kaikkia toimialoja tasapuolisesti, ja lain perusteella suojelualueiksi lunastamisesta tulee maksaa korvaus.

Uhanalaiskartoituksen merkitys liittyy ympäristöluvitukseen ja vaadittaviin luontoselvityksiin eriasteisesti suojeltujen lajien osalta. Jos tulee uusia lajeja tai joitakin lajeja siirtyy "silvälläpidettäviin" tai kokonaan suojelustatuksen ulkopuolelle, niin tällä on käytännön heijastusvaikutuksia ympäristölupaharkinnan vaatimiin selvityksiin. Lajien uhanalaisluokitus muuttuu koko ajan, ja se näkyy LsL:ssa selvitysvelvoitteiden kasvamisena. Vallalla olevan varovaisuusperiaatteen tulkinnan mukaisesti lajien ja elinympäristöjen suojeluvaateet todennäköisesti kasvavat.

Tavoite

Tavoitteena on tarkkailla, miten uhanalaisarvioinnissa ja aikanaan LsL:n uudistuksessa uhanalaisten avoimia elinympäristöjä ja kosteikkoja vaativien lajien ja -luontotyyppien merkitys mahdollisesti nousee sekä vaikuttaa vaadittavien selvitysten järkevään tasoon.

LsL:n yleisperiaatteita laadittaessa ja kertoelmaosaa muotoiltaessa on kiinnitettävä huomiota sanamuotoihin ja rajauksiin. Tavoitteena tulee olla mahdollisimman yksiselitteiset kirjaukset, jotta myös lain vaikutuksia pystytään ennakoimaan.

Keinot

- Yhteydenpito YM:öön ja läheisiin järjestöihin, joille uhanalaisarviointi ja LsL:n uudistus ovat merkittäviä.

- Määrittää turvevaliokunnan ja alan ympäristöasiantuntijoiden linjaamalla tavalla tarkemmat vaikuttamistoimenpiteet heti, kun LsL-valmistelu konkretisoituu ja eri foorumeilla osallistuminen lähikuu-kausina on mahdollista. Nykytilanteessa tarkkaillaan lähinnä vain mahdollisia vaikutuksia jo luvituille alueille
- Kartoittaa mahdolliset muutostarpeet ja kustannukset LsL:n perusteella vaadittaviin luontoselvityksiin.

LsL:n uudistamisen alkaessa arvioidaan sen merkitystä yleisesti Bioenergia ry:n ja etenkin metsien käytön kannalta.

- Uhanalaisarviointi lajien osalta ei tuottanut yllätyksiä. Turvetuotanto ei nykyisellään ole uhka monimuotoisuudelle. Kokonaistilannetta on käsitelty viimeksi alan ympäristöasiantuntijoiden kokouksessa keväällä.
- On todennäköistä, että luonnonsuojelulain uudistamisella on merkittäviä suoria tai välillisiä vaikutuksia metsätaloudelle ja -energialle, joten tämän edunvalvonnan osa-alueen tärkeys ja laajuus korostuu edelleen.

Seurattavat hankkeet

Seurattaviksi hankkeiksi ja niiden vastuushenkilöiksi on määritetty:

Hanke	Aikataulu	Vastuushenkilö
Kansainväliset ilmastoneuvottelut	jatkuva	Harri Laurikka
EU: Bioenergian tutkimusrahoitus ja Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan)	jatkuva	Harri Laurikka
Kotimaa: Energiatuki	jatkuva	Hannes Tuohiniitty
Kotimaa: Maakuntakaavoitus	jatkuva	Hannu Salo

YK: KANSAINVÄLISET ILMASTONEUVOTTELUT (LAURIKKA)

Tilannekuvaus

Joulukuussa 2015 YK:n ilmastoneuvotteluissa Pariisissa päästiin sopimukseen vuoden 2020 jälkeistä aikaa käsittelevästä uudesta ilmastopimuksesta. Kaikki maailman maat ovat joko allekirjoittaneet tai jo ratifioineet sopimuksen - ainoastaan Yhdysvallat on 4.11.2019 ilmoittanut, että aikoo irrottautua sopimuksesta 4.11.2020. Pariisin sopimuksen säännöistä sovittiin COP24 -kokouksessa Puolan Katowicessa 3. – 14.12.2018. Madridin kokouksessa 2019 yritettiin sopia etenkin markkinamekanismeista, mutta siinä epäonnistuttiin. Seuraavat virkamiesneuvottelut 31.5.-10.6.2021. Ilmastokokous Glasgowssa 1.-12.11.2021.

Merkitys

Kv. ilmastopolitiikka vaikuttaa globaalisti puhtaan teknologian – myös bioenergiateknologian – kysyntään ja päästövähennystoimet aiheuttavat kustannuksia teollisuudelle. Neuvotteluissa käsitellään lisäksi erityisesti maankäyttösektorin päästölaskentaan liittyviä kysymyksiä, joilla voi olla EU:n politiikan kautta suoria vaikutuksia Suomen bioenergiasektoriin.

Tavoite

- Saada bioenergiasektorin näkökulma mukaan Pariisin sopimuksen toimeenpanoon
- Ymmärtää vaikutukset EU:n politiikkaan
- Vaikuttaa bioenergian näkyvyyteen ilmastoneuvotteluiden toimeenpanoon liittyvissä sivutapahtumissa

Keinot

- Tehdään yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen (World Bioenergy Association, Bioenergy Europe) kanssa
- Tehdään yhteistyötä kotimaisten tahojen kanssa
- Tapaamisia virkamiesten kanssa

- Seuraavat virkamiesneuvottelut 31.5.-10.6.2021. Ilmastokokous Glasgowssa 1.-12.11.2021. Vuoden 2020 aikana 14 maata (3,8 % globaaleista päästöistä), suurimpana Japani, on toistaiseksi lähettänyt ilmastopimukselle jonkinlaisen päivityksen tai vahvistuksen kansalliseen panokseensa Pariisin ilmastopimuksen toimeenpanossa. Sopimuksen mukaan nämä tulisi lähettää vuoden 2020 loppuun mennessä ja 136 maata (ml. EU, yhteensä 47 % globaaleista päästöistä) on ilmoittanut näin toistaiseksi tekevänsä. Kioton pöytäkirjan toisen velvoitekauden (2013 – 2020) voimaantulo varmistui – vaikutus on pieni ja vaatii käytännön toimia (nykyisten lisäksi) vain muutamissa teollisuusmaissa.

EU: BIOENERGIAN TKI-RAHOITUS JA EUROOPAN STRATEGINEN ENERGIAKESKUSTUSSUUNNITELMA (LAU-RIKKA)

Tilannekuvaus

Euroopan strateginen energiateknologiasuunnitelma (SET-Plan) on yli EU-28:n ulottuva (mukana myös NO, CH, IS, TU) ulottuva verkosto, joka pyrkii parantamaan yhteistyötä energiateknologian kehittämisessä. Mukana on 9 eurooppalaista innovaatio- ja teknologia-alustaa (European Technology and Innovation Platforms, ETIP). Nämä ovat tuottaneet julkistuksia, joista yksi käsittelee bioenergiaa (liikenteen biopolttoaineet + stationäärinen bioenergia). Bioenergia on jaoteltu eri kategoriaan kuin muut uusiutuvat. Bioenergiaa koskeva [julistus](#) julkistettiin 16.11.2016. Bioenergiaosion [toimeenpanosuunnitelma](#) hyväksyttiin 13.6.2018. VTT:n Antti Arasto toimii ETIP Bioenergy:n varapuheenjohtajana.

Merkitys

Kyse ei ole lainsäädännöstä eikä suunnitelmalla jaeta lisää rahaa. SET-plan vaikuttaa siihen, miten jo allokoituja tutkimusrahoja (mm. NER300, 400/450, InnovFin, HorizonERAnet) jaetaan. SET-Planissa asetetuilla tavoitteilla voi olla merkittäviä vaikutuksia biopolttoaineisiin liittyvään sääntelyyn epäsuorasti. ETIP Bioenergy:n toimeenpanosuunnitelma kattaa 104 mrd euron kumulatiiviset investoinnit demo- ja laajennuslaitoksiin ja 2,3 miljardin euron investoinnit kehitykseen vuoteen 2030 mennessä.

Tavoite

- Seurataan asian etenemistä

Keinot

- Tapaamiset virkamiesten ja muiden alan toimijoiden kanssa
- Osallistuminen tapahtumiin ja infotilaisuuksiin

- Ei toimenpiteitä. Tutkimusrahoitus laajasti esillä EU:n rahoituskehyksen ja elpymisvälineen neuvottelujen yhteydessä.
- EU:n innovaatorahasto [Innovation Fund](#) tukee vähähiilisten teknologioiden markkinoille tuloa. Ensimmäinen hakukierros isoille projekteille on käynnistynyt ja päättyy 29.10. Rahoitusta tarjolla 10 miljardia EUR. Ensimmäisen haun keskiössä ovat suuret demot (yli 7,5 milj. kustannukset) liittyen uusiutuvaan energiaan, CCS- ja CCU-projekteihin, teollisuuteen tai energian varastointiin.
- Vuotuinen [SET-Plan conference](#) järjestetään 23.-24.11.2020 virtuaalisesti Saksan johdolla.

ENERGIATUKI (TUOHINIITTY)

Tilannekuvaus

Energiatukea tarvitaan erityisesti uuden teknologian käyttöönoton ja kaupallistumisen edistämiseen, uusiutuvaan lämmöntuotantoon, pienimuotoiseen sähköntuotantoon ja liikenteen biopolttoaineiden käytön lisäämiseen sekä energiatehokkuusinvestointien (sis. sähköinen liikenne ja vetyteknologia) tukemiseen. Määrärahaa voidaan käyttää EU:n strategiseen energiateknologiasuunnitelmaan sisältyvien Suomessa toteutettavien isojen demonstraatiolaitosten tukemiseen. Myös liikenteen biopolttoaineiden ja muiden uusiutuvien energialähteiden tuotannon ja käytön edistäminen tavoitteiden mukaiselle tasolle Suomessa edellyttää energiatukipanosten kohdentamista uuden teknologian pilotointi- ja demonstraatiohankkeisiin sekä polttoaineiden hankinta-, tuotanto- ja käyttöketjujen vaikutusten arviointiin ja vaihtoehtoisten polttoaineiden standardointityöhön.

Vuoden 2020 talousarviossa energiatukea kohdennetaan myös suurten kaupunkien lämmittämisen vähähii-
lisyyttä edistäviin ja erityisesti myös muuhun kuin polttoon perustuviin uuden teknologian pilotointi- ja de-
monstraatiohankkeisiin. Myöntämisvaltuudesta 30 milj. euroa kohdennetaan hallitusohjelman mukaisesti
kivihiilen käyttöä korvaavien investointien tukemiseen.

Tuen päätöksien teko on keskitetty 2015 Pirkanmaan ely-keskukseen ja muutos on hidastanut tukipäätök-
sien käsittelyaikaa. Vuoden 2017 alusta tukien käsittely siirtyi BusinessFinlandiin (ent Tekes)

Energiatukiasetus on voimassa 2018 – 2022. Se painottaa aiempaa enemmän kilpailullisuutta sekä uutta
energiateknologiaa. Toisaalta myös energiajärjestelmän vähähiilisyyys on yksi kirjattu tavoite.

Merkitys

Energiatuki on ollut keskeisin bioenergia-hankkeita edistänyt tukimuoto. Sen rooli vain korostuu, mikäli tuo-
tantotukia vähennetään ja taakanjakosektorille kohdistetaan lisävähennyksiä.

Tavoite

- Varmistaa, että energiatuen myöntämisperusteet ovat bioenergialle edullisia ja että kilpailukyky muihin energiamuotoihin ei tukiperusteiden takia heikkene
- Edistää tukiprosenttien nostamista, mikäli fossiilisen energian matala hintataso jatkuu edelleen
- Edistää riittävää myöntövaltuutta tulevana vuosina

Keinot

- Kootaan tietoja myöntämisperusteista yrityksiltä ja seurataan, miten valtuuksien käyttö kehittyy
- Tiedotetaan yrityksille ajankohtaisesta tilanteesta ja järjestetään tapaamisia virkamiesten kanssa

- Ei toimenpiteitä

MAAKUNTAKAAVOITUS (SALO)

Tilannekuvaus

Valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) merkitys muuttui turvetuotannon osalta ja vapautti maakuntien kaavoittajia. Tilanne on vakiintunut eikä maakuntakaavoja enää YM:ssä vahvisteta. Turvetuotannon ja bioenergian kannalta VAT:t ovat linjassa mm. parlamentaarisen energia- ja ilmastokomitean laatiman Tiekartan 2050 kanssa. Monissa maakunnissa ollaan myös menty kohti maakuntakaavojen jatkuvaa päivittämistä ja sen osa-alueiden kuulemisia.

Aluehallinnon uudistus ja maakuntien tarve säästää vähemmän tärkeissä kaavaselvityksissä johtaa siihen, että aluevarausmerkinnän käyttö vähenee turvemaiden maankäytön suunnittelussa turvetuotantoalueiden ja muiden erillisselvityksiä vaativien maankäyttömuotojen osalta.

Vaikuttaminen liittyy jatkossa maankäyttöä rajoittavien epämääräisten merkintöjen perusteiden selvittämiseen sekä soiden luonnontilaisuusasteikon soveltamiseen, josta aiemmin tässä katsauksessa on todettu. Luonnontilaisuusluokituksen soveltaminen on edelleen hyvin kirjavaa, erityisten luonnonarvojen nostaminen perusluokitukseen on häilyvää ja yleensä toimialan ja maanomistajien kannalta maankäyttöä rajoittavaa, mikä johtaa helposti korvauksettomaan suojeluun. Kaavoitus näyttää tukeutuvan siihen yhä enemmän erillisselvitysten sijaan varsinkin niissä maakunnissa, joissa turvemaita on keskimääräistä vähemmän.

Suunta on edelleen saattaa luonnontilaisuusluokan 2 soita pois taloudellisen käytön piiristä kaavojen aluevaraus- tai vyöhykemarkkinnoilla. Myös metsätalouden kannalta on syytä vaatia perusteluja epämääräisen S-merkinnän ("mahdollinen suojelukohde") käytölle ja siirtää niitä sitoviksi SL-merkinnöiksi (esim. Kymenlaakson maakuntakaavaehdotus).

Merkitys

Suot ja turvemaat maakuntakaavoituksessa -ohje linjaa jatkossa varsin pitkälle maankäytön suunnittelua ja heijastuu turvetuotannon ympäristölupaharkintaan. Edelleen on tarve myös seurata, miten luonnontilaisuusluokitus ja etenkin GTK:n digitaalinen soiden luonnontilaisuusluokan rajausaineisto heijastuvat luvitukseen. Merkitys on kuitenkin kokonaisuutena vähenemään päin, ja kannattaa harkita tämän edunvalvontakokonaisuuden merkitystä ainakin turvetuotannon kannalta jatkossa ja muuttaa ehkä alueilta tulevien aloitteiden mukaan ohjautuvaksi?

Tavoite

Jatkaa suoraa vuoropuhelua maakuntien kaavoittajien kanssa, osallistua näiden järjestämiin tilaisuuksiin ja päästä linjaamaan kannanottoja yhdessä läheisten sidosryhmien, kuten MTK:n, ET:n, EK:n ja yrittäjäjärjestöjen kanssa.

Keinot

- Osallistua aktiivisesti ja pitkäjänteisesti maakuntien kaavoitustyöhön. Aktiivista hakeutumista ja pysyvää osallistumista työryhmiin ei kuitenkaan tehdä resurssien puuttuessa vaan tullaan näihin ker-
taluonteisesti asiantuntijoina.
- Lausua pyydettäessä turvetuotantoa sisältävistä tai sivuavista vaihemaakuntakaavoista sekä osal-
listumis- ja arviointisuunnitelmista.

- Annettu jäsenyrityksille ja sidosryhmille turvetuotannon sijoittumista koskevia neuvoja ja kannan-
ottoja. Pidetty yhteyttä kaavoittajiin tarvittaessa.
- YM:n asettaman turvetuotannon ympäristön- ja luonnonsuojelun kansallisen koordinaatioryhmän
työ ja ohjeistuksen kehittäminen jatkuu
- Maakuntakaavatyön merkitys turvetoimialan kannalta vähenee edelleen tulevaisuudessa. Sen
sijaan metsien käyttöä rajaavia epämääräisiä merkintöjä on syytä seurata (esim. Kymenlaakson
tuore maakuntakaavaesitys).